

[Lone Dybkjær]

hedens verden vil opleves som lige så urimelig som den gamle, ja, måske endda endnu mere urimelig end den gamle. Og hvis vi i Vesten ikke gør noget – og noget meget mere aktivt end i dag – bliver det oplevelsen hos Østlandene. Og dommen over os vil være lige så stor og lige så stærk som den, vi fældede over de kommunistiske regimer, der tyranniserede Østlandene og opførte den gamle pigtråds-mur.

Vi kan lige så godt se i øjnene, at i modsætning til den gamle mur vil der denne gang være et folkepres, som ingen mure kan modstå. Hvis folkene i Øst og for den sags skyld udviklingslandene oplever, at Vesten blot hytter sit eget skind, vil folkevandringerne rette sig mod os, de rige, privilegerede lande: folkevandringer på grund af fattigdom og dermed manglende udviklingsmuligheder, folkevandringer som følge af forureningen – måske endda fra endnu et nedsmeltet atomkraftværk – og folkevandringer på grund af politiske overgreb, f.eks. over for mindretallene, minoriteterne. Lad os derfor se i øjnene, at vi er forpligtede, og at vi som politikere også har et ansvar for at sikre, at der her i landet skabes forståelse for, at det er nødvendigt med en omfattende økonomisk og menneskelig indsats såvel i Øst som i udviklingslandene.

I Danmark kan vi godt være os selv bekendt. Vi udgør i den internationale verden det sjældne eksempel på et land, der på trods af indre problemer, f.eks. i form af arbejdsløshed, ikke skærer ned i vores hjælp til udviklingslandene. Tværtimod fastholder vi målene, og vi øger dem endda, fordi vi opbygger en ny miljø- og katastrofefond. Hertil kan vi så føje de milliarder, der nu går til Østlandene. Vi kan derfor godt blande os i den internationale debat, og vi kan derfor også godt tillade os at stille krav i den internationale debat.

Men vi kan lige så godt se det i øjnene og sige det ligeud: Det er ikke, fordi vi er naive eller specielt menneskelige eller mere blåøjede end andre; det er, fordi vi ved, at det er nødvendigt. Hvis vi ikke yder hjælpen i landene selv, kommer de til os for at opkræve den her. At vi så kan forene det nødvendige med et humanistisk livssyn, skader naturligvis ikke. Og sådan kunne man blive ved med at se tingene i øjnene, og det skal jeg derfor lade være med at bruge tiden på i resten af talen.

Som den socialdemokratiske ordfører sagde efter sit ophold i Polen: Euforien er væk. Vi ved nu, at det, at vi fjernede muren, ikke betød, at vi samtidig fjernede konflikterne. Vi fristes næsten til at sige: Tværtimod! Da jerngrebet forsvandt og dermed den fælles fjende, dukkede nye fjendebilleder op.

Lad os lære af erfaringerne fra Jugoslavien, hvor det vel er rimeligt og ikke helt uretfærdigt at sige, at det internationale samfund ikke var sin opgave voksen. Vor undskyldning er, at vi ikke havde nok erfaring, men nu har vi i hvert fald nogle elementer af erfaring. Og vi ved nu, at sikkerhedsproblemerne er enorme, og at vi ikke har en facitliste. Problemerne er forskellige, løsningerne er derfor også forskellige, og den indsats, der skal til, er forskellig, dvs. individuel fra gang til gang. Vi må lytte hele tiden og hele tiden være opmærksomme på de forandringer, der er på vej. Og vi kan vel sige, at aldrig har verden oplevet så store forandringer som netop nu. Det er perspektivfyldt, men det indeholder også farer og trusler.

Sikkerheden i disse lande kan først og fremmest etableres ved en økonomisk og demokratisk udvikling. Og vi må her gøre os klart, at det kan blive nødvendigt også at anvende militære magtmidler, noget, vi har diskuteret tidligere i dag, og som jeg derfor ikke skal komme ind på her; men det er naturligvis den sidste nødløsning.

Kodeordene for den økonomiske udvikling må være hjælp til selvhjælp og samarbejde med andre lande, bl.a. også og frem for alt åbne markeder, også selv om det vil betyde, at vi må ændre os; for det må vi, hvis det skal lykkes.

Vor debat om erhvervspolitik og arbejds-markedspolitik og dermed også uddannelsespolitik i denne sammenhæng skal have det udgangspunkt, at Østlandene og også udviklingslandene – men de er ikke til debat i dag – skal ind på vore markeder, og at vi derfor skal samarbejde og selv søge nye muligheder. Tryghed i vore dage er ikke ensbetydende med, at vi gør det samme som altid, men at vi er i stand til at klare os over for de nye udfordringer, der står foran os.

Vi skal ikke presse vore løsningsmodeller ned over Østlandene; de skal finde deres egne modeller. Men derfor kan det da godt være, at der er noget af vores, der kan bruges. Og netop en lang række af de offentlige systemer kan